

Силабус
навчальної дисципліни
Педагогіка
2023-2024 навчальний рік

Освітня програма «ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА. ЕНЕРГЕТИКА,
ЕНЕРГОЕФЕКТИВНІСТЬ ТА ЕНЕРГОЗБЕРЕЖЕННЯ»

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка

спеціальність 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

спеціалізація 015.33 Енергетика, електротехніка та електромеханіка

кваліфікація: бакалавр з професійної освіти (енергетика, електротехніка та електромеханіка)

Викладачка	Лілія ЯРОЦУК
Контактний телефон	+380509049001
E-mail	lilia_y77@ukr.net
Графік консультацій	за попередньою домовленістю (онлайн)

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/годин	Лекції	Практичні заняття	Самостійна та індивідуальна робота	Звітність
6/180	30	30	120	екзамен

Семестр: 3.

Мова навчання: українська.

Ключові слова: педагогіка, освіта, навчання, зміст освіти, принципи і правила, методи, засоби та форми навчання, моніторинг навчальних досягнень; виховання, принципи методи, засоби та форми виховання, учнівський колектив, класний керівник; система освіти, заклад загальної середньої освіти, методична робота педагогічних працівників.

Мета та предмет курсу: предмет – теоретичні засади організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти; мета – формування педагогічної компетентності здобувачів вищої освіти.

Компетентності та програмні результати навчання:

ЗК 07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

СК 04. Здатність спрямовувати здобувачів освіти на прогрес і досягнення.

СК 06. Здатність реалізовувати навчальні стратегії, засновані на конкретних критеріях для оцінювання навчальних досягнень.

ПР 10. Знати основи психології, педагогіки, а також фундаментальних і прикладних наук (відповідно до спеціалізації) на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою.

Зміст курсу:

Змістовий модуль 1

Тема 1.1 Педагогіка як наука

Предмет і завдання педагогіки. Основні категорії педагогіки. Система педагогічних наук. Зв'язки педагогіки з іншими науками. Методи науково-педагогічного дослідження. Логіка педагогічного дослідження.

Тема 1.2 Розвиток і формування особистості

Поняття про особистість, її розвиток і формування. Чинники розвитку особистості. Вікова періодизація в педагогіці. Педагогічна характеристика учнів шкільного віку. Сутність явища акселерації.

Змістовий модуль 2

Тема 2.1 Зміст освіти

Поняття про зміст освіти. Теорії формування змісту освіти. Сучасні вимоги до відбору змісту освіти. Державні стандарти повної загальної середньої освіти. Нормативні документи, які регламентують зміст освіти.

Тема 2.2 Сутність процесу навчання. Принципи навчання

Поняття процесу навчання. Функції процесу навчання. Структура процесу навчання. Особливості діяльності вчителя в процесі навчання. Характеристика навчально-пізнавальної діяльності учнів. Принципи навчання. Оптимізація процесу навчання.

Змістовий модуль 3

Тема 3.1 Методи та засоби навчання

Сутність і функції методів навчання. Прийоми навчання. Класифікація методів навчання. Характеристика методів організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності учнів, стимулювання навчально-пізнавальної діяльності учнів, контролю й самоконтролю навчально-пізнавальної діяльності учнів. Вибір і поєднання методів навчання. Засоби навчання.

Тема 3.2 Форми організації навчання

Поняття про форми організації навчання. Урок як основна форма організації навчання. Типи і структура уроків. Організація навчальної діяльності учнів на уроці. Нестандартні уроки. Позаурочні форми організації навчання.

Змістовий модуль 4

Тема 4.1 Моніторинг навчальних досягнень учнів

Сутність моніторингу навчальних досягнень учнів. Перевірка результатів навчально-пізнавальної діяльності учнів. Тестування засвоєння учнями змісту освіти.

Оцінювання успішності навчання. Облік навчальної роботи учнів. Неуспішність учнів і шляхи її подолання.

Тема 4.2 Сутність процесу виховання. Принципи виховання

Поняття процесу виховання. Рушійні сили й чинники процесу виховання. Основні напрями виховання. Етапи процесу виховання. Закони та закономірності виховання. Принципи виховання.

Змістовий модуль 5

Тема 5.1 Методи та засоби виховання

Поняття про методи виховання. Прийоми виховання. Класифікація методів виховання. Характеристика методів формування свідомості, організації діяльності і формування досвіду суспільної поведінки, стимулювання поведінки і діяльності учнів. Методи самовиховання. Засоби виховання.

Тема 5.2 Форми організації виховання

Поняття про форми організації виховання. Позакласна та позашкільна виховна робота. Поняття про заклад позашкільної освіти. Характеристика творчих об'єднань учнів у закладах позашкільної освіти. Масові, групові та індивідуальні форми виховної роботи. Колективні творчі справи (КТС).

Змістовий модуль 6

Тема 6.1 Формування учнівського колективу

Учнівський колектив, його ознаки, функції, типи, структура. Діалектика розвитку учнівського колективу. Органи учнівського самоврядування. Взаємини особистості й колективу. Дитячі та юнацькі громадські організації. Неформальний молодіжний рух.

Тема 6.2 Робота класного керівника

Історія виникнення посади класного керівника. Завдання і функції класного керівника. Вимоги до особистості класного керівника. Напрями і форми роботи класного керівника. Планування роботи класного керівника.

Змістовий модуль 7

Тема 7.1 Система освіти в Україні. Управління закладом загальної середньої освіти

Система освіти в Україні та її структура. Поняття про заклад загальної середньої освіти та управління ним. Установчі документи закладу загальної середньої освіти. Управлінські органи закладу загальної середньої освіти. Принципи та методи управління закладом загальної середньої освіти.

Тема 7.2 Планування роботи та внутрішній контроль у закладі загальної середньої освіти. Методична робота педагогічних працівників

Планування роботи закладу загальної середньої освіти. Види планування. Внутрішній контроль у закладі загальної середньої освіти: зміст, види, форми, методи. Методична робота в закладі загальної середньої освіти. Атестація педагогічних працівників. Сертифікація педагогічних працівників.

Методи навчання: Словесні (лекція, пояснення, розповідь, бесіда, ілюстрування), самостійне спостереження, опора на життєвий досвід студента, проблемного викладання.

Методи контролю і самоконтролю у навчанні: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, комбіноване опитування, письмовий і тестовий контроль, самоконтроль і самооцінка.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять):

Політика щодо відвідування навчальних занять. Відвідування навчальних занять (лекційних і практичних занять), контрольного заходу (екзамену) є обов'язковим.

Політика щодо пропусків навчальних занять. У разі пропуску навчальних занять із поважних причин здобувач має право їх відпрацювати за графіком консультацій (подати конспект лекції; навчальні й контрольні завдання, передбачені тематичними планами практичних занять).

Політика щодо підготовки здобувачів до практичних занять. Підготовка до практичних занять включає: ознайомлення із силабусом і робочою програмою навчальної дисципліни, тематичними планами практичних занять; опрацювання матеріалів лекцій, підручників, посібників, монографій, законодавчих і нормативних документів та інших рекомендованих джерел; написання плану (стислого конспекту) відповідей на питання для обговорення, виконання завдань для самостійної та індивідуальної роботи.

Політика дотримання академічної доброчесності полягає в дотриманні норм "Положення про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті" (http://bdpu.org/wp-content/uploads/2020/03/akademdobrochesnist-_sayt.pdf): самостійно виконувати навчальні і контрольні завдання; посилаючись на джерела інформації в разі використання ідей, тверджень, відомостей; надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, джерела інформації.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: сервісні програмні засоби загального призначення (персональний комп'ютер, загальнонавчальні комп'ютерні програми й операційні системи, програмні засоби для контролю і вимірювання знань, умінь і навичок студентів); електронні бази даних (електронні енциклопедії, підручники, посібники, довідники та словники; бібліотеки електронної наочності).

Система оцінювання та вимоги: внутрішня університетська 100-бальна шкала. Після вивчення навчальної дисципліни їх результати переводяться у національну 4-бальну шкалу та окремо конвертуються в шкалу ECTS шляхом ранжування навчальних досягнень.

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за національною шкалою		Оцінка шкалою ЄКТС
	Для підсумкового семестрового контролю, що включає екзамен, курсову роботу, практику	Для підсумкового семестрового контролю, що включає залік	Для всіх видів підсумкового контролю
90-100	відмінно	зараховано	A (відмінно)
65-89	добре		BC (добре)
50-64	задовільно		DE (задовільно)
35-49	незадовільно	не зараховано	FX (незадовільно) з можливістю повторного складання
1-34	незадовільно		F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Узагальнені критерії оцінювання:

- «відмінно/A», 90–100 балів – здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, уміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, уміє використовувати набуті компетентності для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування й нахили;
- «добре/B», 78–89 балів – здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи й задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна;
- «добре/C», 65–77 балів – здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, у цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок;
- «задовільно/D», 58–64 бали – здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання й розуміння основних положень; із допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих;

- «задовільно/Е», 50–57 бали – здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні (обсяг набутих компетентностей здобувача відповідає мінімальним критеріям);
- «незадовільно/FX», 35–49 балів – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу (до 20 %);
- «незадовільно/F», 1–34 бали – здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання й відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів.

Розподіл балів, які отримують студенти

Змістовий модуль	Тема	Поточне оцінювання							Ек за мен	Сума
		Теоретичне питання	Практичне завдання	Самостійна робота	Індивідуальне завдання	Контрольна робота	Оцінка змістового модуля	Середній бал		
ЗМ 1	T 1.1	8	2	2	6	10	50	50	50	100
	T 1.2	8	2	2		10				
ЗМ 2	T 2.1	8	2	2	6	10	50			
	T 2.2	8	2	2		10				
ЗМ 3	T 3.1	8	2	2	6	10	50			
	T 3.2	8	2	2		10				
ЗМ 4	T 4.1	8	2	2	6	10	50			
	T 4.2	8	2	2		10				
ЗМ 5	T 5.1	8	2	2	6	10	50			
	T 5.2	8	2	2		10				
ЗМ 6	T 6.1	8	2	2	6	10	50			
	T 6.2	8	2	2		10				
ЗМ 7	T 7.1	8	2	2	6	10	50			
	T 7.2	8	2	2		10				

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Барбашова І. А. Дидактика: навчальний посібник. 3-тє видання, оновлене та виправлене. Мелітополь: Видавничий будинок міської друкарні, 2022. 237 с.
2. Барбашова І. А. Основи педагогіки: навчальний посібник. 3-тє видання, оновлене та виправлене. Мелітополь: Видавничий будинок міської друкарні, 2022. 130 с

3. Каменєва Т. М. Теоретичні основи навчання: навч.-метод. посіб. Київ: МНУЦ, 2018. 282 с.
4. Козловський Ю. М., Дольнікова Л. В. Педагогіка: навч. посіб. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2019. 232 с.
5. Маценко Л. М. Теорія і методика виховання: навч. посіб. 3-тє вид., допов. і перероб. Київ: Компрінт, 2019. 319 с.
6. Мосіяшенко В. Українська етнопедагогіка: навч. посіб. Суми: Університетська книга, 2020. 175 с.
7. Нова українська школа: poradnik для вчителя / під заг. ред. Бібік Н. М. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.
8. Пащенко М. І., Красноштан І. В. Педагогіка: навч.-метод. посіб. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 228 с.
9. Ярошук Л. Теорія та методика виховання: навч. посіб. Бердянськ: ПП Скребейко, 2019. 400 с.

Додаткові

10. Закалик Г. М., Терлецька Ю. М., Шувар Н. М. Психологія розвитку та успіху особистості: навч. посіб. Львів: Вид-во Львівської політехніки, 2019. 487 с.
11. Мартинець Л. А. Управлінська діяльність керівника навчального закладу: навч. посіб. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2018. 196 с.
12. Онишків З. М. Основи управління закладом загальної середньої освіти: навч. посіб. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2018. 192 с.
13. Психологія особистості: навч. посіб. / за заг. ред. Є. М. Суліми. Ірпінь: УДФСУ, 2021. 338 с.
14. Сергеєнкова О., Столярчук О., Коханова О. Вікова психологія: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 376 с.
15. Шквир О. Л. Методика роботи класного керівника: навч. посіб. 2-ге вид., перероб. Хмельницький: ХГПА, 2020. 114 с.
16. Ярошук Л. Основи наукових досліджень: навч. посіб. 2-ге вид., оновл. Saarbrücken – Riga: LAP LAMBERT Academic Publishing, 2019. 162 с.

Інтернет-ресурси

1. www.bdpu.org/library
2. <http://www.nbuiv.gov.ua>
3. <https://scholar.google.com>
4. <https://vue.gov.ua>
5. http://webhp.kspu.edu/joomla/index.php?option=com_glossary&Itemid=76
6. <https://naurok.com.ua/korotkiy-slovník-terminiv-nush-dlya-profesiynogo-movlennya-vchitelya-2018-rik-17057.html>

7. <https://slovnyk.ua/index.php?swrd=оптимізація>.
8. <https://ukped.com/>
9. <https://uej.undip.org.ua/index.php/journal>
10. <http://www.innovpedagogy.od.ua/>